

... thì quét lá đa

Nguyễn Ngọc Tư

Đã từng có ngôi chùa ở đây, trên cái nền bây giờ chợ tự nhóm này...

Bạn nghe kể nhiều lần nhưng coi xưa như cổ tích. Mấy bữa rày cổ tích thành sự thật, người ta nói chợ sắp dời đi để trả đất lại cho Hội người Hoa xây chùa. Người bán người mua xôn xao trước viễn cảnh rất chi là tan tác. Mấy bà bạn hàng dặn bạn, chừng không có chỗ ngồi, tụi chị gánh đồ đi bán dạo chừng nhớ mua ủng hộ nghen. Bạn mũi lòng gật đầu, nông nổi vậy ai lại bỏ nhau. Mà sao bà đó rơm rớm vậy kìa...

Bạn gắn bó với cái chợ chòm hỏm này đã ba ngàn sáu trăm năm mươi ngày (tức là mười năm, quy đổi vậy cho tăng phần... thăm thẳm). Mười năm chân quen những lối đi ướt chèm nhẹp, những cái thềm xi măng lở lở gặp ghềnh. Mười năm những chị bán cá, rau chứng kiến bạn già đi, bằng chứng là chuyện bạn trả tiền mà quên lấy cá hoặc lấy cá mà quên trả tiền, hoặc từ bên nhà chạy qua đứng ngẩn ngơ mà không nhớ ra mình muốn mua gì... xảy ra thường xuyên hơn. Họ thuộc lòng bạn như người trong nhà, biết bạn thích ăn gì để mời một câu cực kỳ gọi cảm, "bữa nay có năn bộp mới nhỏ nè", tức thì bạn te te qua. Phía bạn cũng thông thuộc từng thân phận, biết chị nào làm mẹ từ năm mười lăm tuổi, chị nào sắp qua hàng bốn mà chưa chồng, biết ai tính ai khùng...

Một bữa những kẻ thuộc nhau bồi hồi nói lời từ biệt, mai kia có thể gặp lại, có thể không, ai biết...

Chỉ bé Tím là điềm nhiên ngồi hút thuốc phì phèo. Bé sống trong góc chợ, nhà bé là cái giường gãy hai chân và được chắp lại bằng mấy cái đòn gánh gãy. Mớ đòn gánh đó bé Tím từng dùng để gánh nước thuê cho mấy người ngồi chợ, lúc đầu ngày. Buổi đó thì bé bận rộn vô phương kể, nào là tĩa tót, lật lá úa giúp mấy sạp rau, nào là chạy đi mua tô hủ tiếu giùm thím kia, mua nước đá muối tôm giùm cô nọ, mài dao kéo... Tàn chợ bé Tím xách chổi quét sạch sẽ, rồi ngủ cả buổi chiều. Ban đêm bé thức chơi với thần lằn chạy trên mái tole, hoặc đếm mưa hoặc giết muỗi, hoặc hút thuốc và nhả khói.

Tím có mười tám cái không, như không có tuổi, không người thân, không trí khôn, không quá khứ... Bé thích mọi người gọi bé Tím. Thấy bé da nhăn tóc bạc nên có lần bạn kêu chị Tím, bé nhảy dựng lên nói bà đừng có khi dễ tui, đừng thấy tui nghèo mà làm nhục tui. Có lần mua cho Tím cái bánh cam, Tím kêu đem về cho má bà ăn đi. Chỉ tặng thuốc lá là Tím khoái. Ổ cửa bé ám khói và tàn thuốc như trấu vãi.

Cái ổ đó sẽ tan hoang nay mai, bé Tím vẫn tỉnh trần. Chợ họp chợ tan như thể không ăn nhập gì với bé, sắp giữa mưa sinh càng không nhằm nhò, bé ngồi trên cái sạp bỏ hoang cố tạo hình trái tim bằng khói thuốc. Trong nháo nhác ai đó sực nhớ cái thân phận xiêu lạc này, nháo nhác hỏi, mai một tụi tao đi hết rồi lấy ai nuôi mày. Bé nói tui xin bà sư cơm ăn, lo gì.

Bé không biết phải cần có thời gian để chợ quá độ lên chùa.

Một sáng chợ tan hoang như có cơn lốc xoáy nào cuốn đi tứ tán hết, những lều bạt, sạp hàng và những cô chị thím giọng dẻo hết kẹo kéo (khi dựng chuyện thì ngay lập tức bỏ kẹo đi chỉ chơi kéo bèn ngọt thôi)... Chỉ mỗi bé Tím còn ở lại, với cái không thứ mười chín : không biết đi đâu về đâu với ai.

Bé hơ hổi lòi cái giường khuyết tật đi tới lui, rớt cuộc hết cả ngày mới dựa được cái hàng ba một nhà nghèo trong hẻm. Nhưng bé không lo buồn mấy, giờ bé có cả một gia tài : mấy tấm cao su chưa rách có thể dùng che mưa nắng, vài khúc cây còn tốt chắp chân giường là hết sảy, một cái kệ xểu xáo ai đó để lại. Buổi chạng vạng bé ra bãi chợ trống không đốt lên đồng lửa từ những cây củi vụn, rồi chống nạnh đứng ngu ngơ, chắc nghĩ sao lâu quá nhà chùa không tới cặm cật, trồng đa, để bé quét lá đổi bữa...

Phật ơi nhanh lên với, trước khi nhờ ngài cứu rồi tâm hồn, có người đang cần được cứu rồi cái bụng lép. Bọn nghĩ vậy khi đứng ở cửa ngõ ngẩn cái chợ hoang tàn trong lúc thấy nhưng nhớ cả cái bà bán thịt bò vẫn thường cân thiếu...

Nguồn: <http://www.viet-studies.info/>